

1. DE BURGERLIJKE SECTIES IN HET CORONAJAAR 2020:

1.1. De drie afdelingen:

1.1.1.

Vanaf het ingaan van de coronamaatregelen midden maart 2020 werd in uitvoering van de beschikking dd. 18 maart 2020 van de voorzitter van de rechtbank de toegang tot de zittingszalen beperkt tot het strikt noodzakelijke, werden doorzichtige schermen aangebracht en gels ter beschikking gesteld en werden maatregelen genomen om de afstand te bewaren.

In afwachting van algemene reglementering door een koninklijk besluit werd ernaar gestreefd om de behandeling en in beraadname van zaken zoveel mogelijk schriftelijk te laten gebeuren.

Dit hield in:

- dat de advocaten vooraf per mail de mededeling ontvingen dat de zaken schriftelijk behandeld zouden worden en dat enkel uitstel zou worden verleend indien een partij expliciet meldde dat zij stond op pleidooien;
- dat indien de rechtbank mondelinge toelichting nodig achtte, de zaken ambtshalve werden uitgesteld;
- dat stukken en conclusies naar keuze digitaal of per post konden worden neergelegd, behoudens mededeling in opdracht van de kamervoorzitter dat het bundel in origineel moest worden bezorgd aan het onthaal;
- dat zaken waar persoonlijke verschijning wettelijk was vereist, ambtshalve werden uitgesteld;
- dat op de inleidingskamer geen verstekken werden verleend en de zaak ambtshalve op vaste datum werd uitgesteld.

Vanaf begin april werd geëxperimenteerd met het nieuwe webex-systeem dat voor videoconferenties beschikbaar was gesteld en vanaf de inwerkingtreding van het KB nr.2 van 9 april 2020 werd gewerkt met de instrumenten die hierin waren bepaald. De facto kwam dit grotendeels neer op de regelingen die de rechtbanken in maart hadden uitgewerkt, met die belangrijke toevoeging dat de rechter de schriftelijke behandeling kon opleggen tenzij alle procespartijen om een uitstel verzochten.

De rechtbank heeft vastgesteld dat, mede ingevolge goede afspraken met de balie, artikel 1 van het KB nr. 2 dat in een automatische verlenging van de conclusietermijnen voorzag, zelden werd toegepast. Zo werd vermeden dat zaken nodeloos tot in het najaar moesten worden uitgesteld.

1.1.2.

Voor de burgerlijke inleidingszitting op de afdeling van Antwerpen en Mechelen was er vanaf de maand mei 2020 een combinatie van zaken die schriftelijk werden afgehandeld, dan wel door een behandeling die doorging op de rechtbank (dit laatste vooral in zaken waarbij er verstek was van de verwerende partij).

Teneinde de zittingen coronaproef te laten verlopen, en het personenverloop in de rechtbank zelf zoveel als mogelijk te beperken, werd er in de afdeling Mechelen in de maand juni voor geopteerd om de cafetaria te gebruiken als zittingszaal (gelegen op het gelijkvloers en dichtbij de hoofdingang van de rechtbank); de stad Mechelen stelde de Stadsschouwburg, aan de overzijde van het gerechtsgebouw, ter beschikking als wachtruimte, waar de advocaten via een scherm (dat in verbinding stond met de laptop van de zittingsgriffier) werden geïnformeerd welke zaken er konden behandeld worden.

Vanaf de maand september 2020 (toen geen gebruik meer kon worden gemaakt van de Stadsschouwburg) vond de burgerlijke inleidingszitting opnieuw plaats op de gebruikelijke locatie, zij het dan in de raadkamer, terwijl de veel grotere zittingszaal fungeert als wachtruimte.

Ook in het najaar werd getracht waar mogelijk de zaken schriftelijk te laten afhandelen.

Er is een soepele regeling om uitstellen zoveel als mogelijk schriftelijk te regelen, net als verzoeken op grond van artikel 747 §1/§2 van het gerechtelijk wetboek.

1.1.3.

Voor de burgerlijke inleidingszittingen en de burgerlijke kamers in de afdeling Turnhout werden vanaf half maart bij het ingaan van de corona-maatregelen de zaken schriftelijk behandeld, uitzonderlijk werden de zaken fysiek gepleit. Vanaf 18 mei 2020 werden terug verstekken verleend.

1.1.4.

Er dient vermeld dat de correspondentie met de advocaten, die immers in de pleitzaken telkens moesten worden ingelicht over de intentie van de rechtbank én gevraagd om het kenbaar maken van hun eigen intenties, de magistraten zowel als de griffie tot aanzienlijk meerwerk heeft genoopt. Het voordeel was echter dat toch nog een deel zaken kon doorgaan in de lockdownperiode.

1.2. De afdeling Antwerpen:

1.2.1. *De inleidingskamer AB10:*

Reeds voor Corona werd aan de balie gemeld dat vragen tot uitstel, verzoeken tot conclusietermijnen, verzoeken rolverzending, bij voorkeur schriftelijk worden medegedeeld en dat indien alle partijen akkoord zijn, zij niet meer dienen te verschijnen. Van deze mogelijkheid wordt meer en meer gebruik gemaakt.

1.2.2. *AB6 en AB8 (verkeer, diverse aansprakelijkheden, verzekeringsrecht):*

In de AB8 kamer (niet in de AB6) werd in de periode van de coronamaatregelen in een beperkt aantal zaken gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot videopleiten. Eveneens in een beperkt aantal zaken werd in beide kamers door de rechter een vraag tot uitstel die niet door alle procespartijen was gesteund, terzijde geschoven.

Op beide kamers AB6 en AB8 bleek wel dat in relatief veel zaken, de partijen een gemeenschappelijk verzoek om uitstel naar een fysieke pleitzitting indienden. Deze zaken werden op enkele na, die nog in de periode van midden mei tot eind juni werden behandeld, gespreid over zittingen in het najaar. Het gevolg was wel een verzwaring van de werklust op beide kamers in de periode van september tot midden december 2020.

Globaal kan nochtans worden gesteld dat geen van deze zaken een vertraging heeft gekend van meer dan 3 tot maximaal 4 maanden.

Na het einde van de werkingsduur van het KB nr.2 werd in de kamers AB6 en AB8, op enige uitzonderingen na, in 2020 geen gebruik meer gemaakt van schriftelijke behandeling, noch van de videoconferentie.

1.2.3. *De bouwkamer AB12:*

Tijdens de Corona-epidemie werd een systeem uitgewerkt om de beperkte deskundigenonderzoeken doorgang te kunnen laten vinden en werden partijen aangeschreven met toelichting over de werkwijze. Over dit specifieke item, zie bijlage nr.4

1.2.4. *Beslag:*

Deze kamers startten binnen de afdeling Antwerpen een proefproject op om de zittingen volledig via video conferentie te houden. Desbetreffend wordt verwezen naar bijlage nr. 1.

Voor de specifieke werking van de beslagkamers wordt verwezen naar bijlage nr. 2

1.2.5. *De dienst opvolging deskundigenonderzoek:*

Hier werden geen echte problemen door Covid19 gemeld, maar wel werd gemerkt dat bij de verzoeken tot termijnverlengingen heel vaak de Covid-maatregelen werden aangehaald om extra uitstel te bekomen.

1.3. De afdeling Mechelen:

1.3.1. *De inleidingskamer MB2:*

Voor de specifieke werking hiervan wordt verwezen naar bijlage nr. 3.

1.3.2. *De burgerlijke alleenzetelende kamers MB5 en 6:*

Ook hier werd zoveel als mogelijk geopteerd voor de schriftelijke inberaadname van dossiers. In dossiers waarin de rechter en/of de raadslieden een mondeling pleidooi verkozen boven de schriftelijke inberaadname, werden zaken digitaal behandeld (via Webex).

De zaal waar de zittingen plaatsvinden, is voorzien van schermen en handgels.

Omwille van de coronapandemie worden de zittingen van de burgerlijke kamers, hetzij schriftelijk in beraad genomen, hetzij digitaal behandeld met WEBEX-verbinding. Er wordt uitgekeken om de digitale mogelijkheden verder uit te breiden.

Behandeling fysiek ter zitting wordt zeker niet uitgesloten. Bijzondere maatregelen worden dan wel in acht genomen, zoals het waarborgen van afstand en hygiëne, het dragen van mondmaskers, het voorzien van ontsmettingsgels, en het opleggen van strikte tijdssloten.

1.4. De afdeling Turnhout:

1.4.1. *De inleidingskamers:*

De Inleidingen in eerste aanleg (TB1) staan gefixeerd om 9 u. 30

Behandeling ten gronde van verzoeken tot aanstelling van deskundige, verzoeken artikel 19, lid 3 Ger. W., zaken die in aanmerking komen voor toepassing van art 735 Ger. W. (korte debatten). Zaken waarin de verwerende partij verstek laat, worden behandeld vanaf 10u.

In Turnhout wordt zoveel als mogelijk ingezet op kostenbesparende afhandelingswijzen, als alternatief voor een gewoon deskundig onderzoek met een uitgebreide opdracht : een beperkt deskundig onderzoek (zogenaamde mini-expertise; zie artikel 986 Ger. W.) een gewoon deskundig onderzoek met een zeer beperkte opdracht, een akkoord tussen de partijen voor de minnelijke (in akkoord) aanstelling van een gerechtsdeskundige zonder meer.

De Kamer TB1 behandelt ook de Oproepingen in minnelijke schikking/verzoening (artikel 731 Ger. W.)

De inleidingen van de beroepen politierechtbank en vredegerichten (TB3) staan gefixeerd van 9u.tot 9u15.

De behandeling ten gronde van deze beroepszaken op de inleidingszitting is mogelijk indien het dringende zaken betreft (vb uithuiszettingen of huurgeschillen in beroep tegen een verstekvonnis)

1.4.2. *De burgerlijke alleenzetelende kamers TB5-TB6-TB9:*

Ook hier werd onder gelding van de corona –maatregelen zoveel als mogelijk geopteerd voor de schriftelijke behandeling van dossiers.

Behandeling fysiek ter zitting werd zeker niet uitgesloten. Bijzondere maatregelen werden in acht genomen, zoals het waarborgen van afstand en hygiëne, het dragen van mondmaskers,

het voorzien van ontsmettingsgels en de aanwezigheid van bijkomende bodes om het verloop van de zitting te organiseren.

De kamers TB5-TB6-TB9 behandelen alle burgerlijke zaken (o.m. bouw-aannemingszaken, aansprakelijkheid, contracten, verbintenissen) in eerste aanleg.

Specifiek voor bouw- en aannemingszaken wordt op de burgerlijke kamers TB5 en TB9 elke eerste zitting van de maand een uur van 9u tot 10 u voorzien voor beperkte betwistingen ivm het deskundigenonderzoek en andere betwistingen.

Op de burgerlijke kamers TB5-TB6 en TB9 wordt bovendien elke derde zitting van de maand van 11u30 tot 12u ruimte voorbehouden voor de mini-expertisen waarbij de deskundige en partijen in persoon worden opgeroepen.

Voor alle burgerlijke kamers geldt dat zaken die verkeerdelijk op de burgerlijke rechtbank i.p.v. op de Familierechtbank werden vastgesteld met akkoord van partijen naar de Familierechtbank worden verzonden, dit wordt geacteerd op het proces-verbaal van de zitting (er dient geen toepassing te worden gemaakt van de procedure op grond van artikel 88 §2 Ger. W.).

Indien tussen partijen betwisting bestaat over welke sectie van de rechtbank bevoegd is (burgerlijk of Familierechtbank), of in geval van verstek, dan dient wel toepassing te worden gemaakt van de procedure op grond van artikel 88 §2 Ger. W.

De doorhaling van zaken : enkel in hoger beroep wordt hiervan een vonnis opgesteld: in zaken in eerste aanleg wordt dit geacteerd op het proces-verbaal van de zitting;

2. DE SECTIEWERKING IN FUNCTIE VAN DE DOELSTELLINGEN:

2.1. Zittingsmanagement, organisatie en rechtspreken

2.1.1 Algemeen :

In het verleden werden op de inleidingszittingen reeds praktijken ontwikkeld om onnodige verschijningen op de zittingen te vermijden (bijv. schriftelijk verzoeken tot uitstel, schriftelijk gezamenlijke verzoek conclusietermijnen, schriftelijke akkoorden) en deze werden n.a.v. de Corona-pandemie verder ingeburgerd.

2.1.2 Bedeling stukken :

Voor de afdeling beslag wordt een functionele mailbox gebruikt die beheerd wordt door de griffier.

Voor de burgerlijke afdeling wordt in Turnhout één functionele mailbox gebruikt, tot grote tevredenheid van de magistraten en de balie.

Een functionele mailbox voor de andere inleidingszittingen (algemeen burgerlijke zitting, bouwkamer, beroepen) is eveneens wenselijk doch blijkbaar binnen de afdeling Antwerpen niet haalbaar voor de griffie.

Briefwisseling via de algemene mailbox/post en zelfs via e-deposit komt soms pas na de inleidingszitting in het dossier terecht. Veelal is de oorzaak dat de briefwisseling daags voor de zitting wordt verzonden, doch dit is eigen aan inleidingen. Een oplossing dient verder onderzocht te worden.

2.1.3. Organisatie inleidingszittingen:

Gelet op het groot aantal inleidingen werd door Mark Jespers een tool uitgewerkt om te dagvaarden in “blokken”. Er wordt een vast maximum aantal inleidingen per tijdseenheid toegelaten, waardoor de aanwezigheid van personen op de zittingen wordt beperkt. De uitgestelde zaken worden eveneens in de tijd gespreid zodat de wachttijden voor de behandeling van zaken wordt geminimaliseerd.

Dit systeem wordt toegepast op de inleidingskamer AB 10 afdeling Antwerpen.

Meer bepaald worden op woensdagzitting blokken van telkens 15 nieuwe zaken per half uur toegepast. (om 9 u, 9.30 u, 11.30 u en 12 u). Tussen 10 en 11.30 uur worden de uitgestelde zaken gefixeerd, met een maximum van 5 per half uur.

Dringende zaken die meer tijd vereisen kunnen uitgesteld worden naar een zitting op maandag.

Op de maandagzitting wordt gewerkt als volgt:

- Van 9 - 10 uur: inleidingen hoger beroep vredegerecht.
- Vanaf 10 uur: uitgestelde zaken, poging tot “bemiddeling” indien partijen dit wensen en oproepingen in minnelijke schikking

In de zaken hangende op AB10 kunnen partijen die na dagvaarding vooralsnog willen trachten tot een minnelijke regeling te komen met behulp van de rechter, een verzoek richten aan de voorzitter van de kamer die een datum daarvoor zal bepalen.

Oproepingen minnelijke schikking: een werkwijze werd uitgewerkt waardoor deze oproeping aantrekkelijker wordt gemaakt en er in geval van niet verzoening een vlotte overgang naar de gewone procedure mogelijk is. (meer info ivm minnelijke schikking)

Dit systeem werkt goed en zorgt voor voldoende spreiding van de aanwezigen op de zitting.

2.1.4. Doorlooptijden :

De fixatietermijnen werden voortdurend opgevolgd en bijgestuurd waar nodig.

De doorlooptijden werden regelmatig gecontroleerd en waar nodig werden aanpassingen doorgevoerd aan de zittingen.

2.1.5. Werklast :

De hoge werklast bij bepaalde collega's vnl. bij bouwzaken en beroepen vredegerecht, waar de dossiers alsmat complexer worden , werd bekeken en er werden oplossingen uitgewerkt.

Ook wordt gedacht aan oplossingen om een betere spreiding van de pleitzaken over het gerechtelijk jaar te bekomen.

2.1.6. Alternatieve afhandelingsmethodes :

Hierop werd blijvend ingezet door o.a. het stimuleren van minnelijke expertises mits kort uitstellen van de zaak, de toepassing van de mini-deskundigenonderzoeken en de verzoening van partijen door hen te verzoeken in persoon op de zitting aanwezig te zijn om alzo te trachten een regeling te bewerkstelligen.

2.1.7. Digitalisering van de rechtsplegingsdossiers:

Zoals ook in andere secties van de rechtbank blijkt dat verzoekschriften, conclusies en stukkenbundels steeds vaker worden neergelegd via E-deposit/Diplad, maar daarnaast ook nog fysiek ter griffie.

Hoe dan ook is het hanteren van deze beide werkwijzen arbeidsintensief voor de griffie.

Problemen in verband met e-deposit werden gesignaleerd. Het betreft vnl. het tijdsverloop tussen de neerlegging met DPA en het ogenblik waarop het bewuste stuk in e-deposit zichtbaar is, alsook de onleesbaarheid van stukkenbundels.

Originele bundels komen regelmatig met vertraging in de dossiers terecht. Omvangrijke dossiers worden in DPA in verschillende delen neergelegd, en worden meestal niet afgeprint, wat voor de rechter zeer onpraktisch werkt. (Bouw)plannen en foto's zijn niet goed leesbaar op scherm of in zwart-wit afgeprinte versie.

Omwille van de werkefficiëntie en leesbaarheid vragen alle kamervoorzitters de fysieke neerlegging van de stukkenbundels ter zitting.

Zie ook infra, 3.3.1 met betrekking tot de dienst opvolging deskundigenonderzoek.

2.1.8. Diverse praktische problemen:

Voor beroepszaken waarin de appellant door de vrederechter werd veroordeeld tot betaling van het rolrecht werd een nieuw systeem uitgewerkt, zodanig dat de controle van het al dan niet voorafgaand betalen van het rolrecht door de appellant die daartoe was veroordeeld, wordt uitgevoerd door de griffie.

2.2. De verhoging van de effectiviteit van de rechtspraak (snelheid, kostprijs, participatie):

Er werd via de inleidingszittingen verder ingezet op het aanmoedigen van verzoeningen tussen partijen en op alternatieven voor langdurige en dure deskundigen-onderzoeken (plaatsbezoeken, mini-deskundigenonderzoeken, stimuleren van minnelijke, veelal goedkopere expertises mits kort uitstellen van de zaak).

2.3. Ontwikkeling van kennismanagement:

2.3.1. *Toegang tot BGC:*

Toegang tot BGC: alle magistraten hebben toegang gekregen tot BGC en kunnen thans de digitaal neergelegde stukken en besluiten zelf via BGC raadplegen.

Het gebruik van BGC door de magistraten verloopt evenwel niet vlot. De oorzaken hiervoor zijn divers : slechte verbindingen, verouderde hard –en software, het gebrek aan voldoende grote schermen,....

2.3.2. *Uitwisseling van documentatie:*

Documentatie met betrekking tot de gevolgde studiedagen werd op iudexnet ter beschikking gesteld van de collega's

Er werden nota's verspreid met betrekking tot de Corona KB's, nieuwe wetgeving en de invloed ervan werd besproken. Tevens werden de problemen bij de toepassing onderzocht en besproken en werd een uniforme wijze van interpretatie en toepassing afgesproken.

Interessante rechtspraak en rechtsleer werd sporadisch informeel gecommuniceerd tussen collega's die dezelfde materie behandelen.

2.4. Streven naar uniforme procedures en modellen:

De werkprocessen die in kaart werden gebracht, werden binnen de nationale kit voor MACH besproken. Onze rechtbank volgt dit mee verder op.

Er werd een uniforme werkwijze afgesproken met betrekking tot de toepassing van de wet betreffende de wijziging van de griffierechten en de vaststelling van zaken in hoger beroep. De werkwijze werd opgevolgd en bijgestuurd waar nodig.

Er werd een uniforme werkwijze met betrekking tot het Corona KB uitgewerkt, alsook met betrekking tot de behandeling van zaken via video conference.

De werking van de inleidingszittingen werd binnen de verschillende afdelingen op elkaar afgestemd.

Een uitbreiding van de dienst deskundigenonderzoeken naar de andere afdelingen is voorlopig wegens praktische problemen en personeelstekort nog niet haalbaar.

2.5. Opvolgen van fouten en incidenten:

Voor de problemen met e-deposit en BGC wordt verwezen naar de uiteenzetting onder punten 2.1.7 en 2.3.2.

2.6. Tijdigheid van de rechtspraak:

De doorlooptijden werden regelmatig gecontroleerd en waar nodig werden aanpassingen doorgevoerd aan de zittingen, rekening houdend met de personeelsbezetting en -besparingen.

Er werd vastgesteld dat o.a. ingevolge bevoegdheidswijzigingen er een daling was van het aantal zaken maar dat anderzijds de te behandelen zaken veel complexer zijn dan vroeger. Dit manifesteert zich voornamelijk binnen de afdeling aansprakelijkheid, beroepen vredegerecht en bouw. In die laatste twee kamers is de werklast duidelijk gestegen. Er werd onderzocht hoe hieraan kan verholpen worden.

De vaststellingstermijnen laten in principe toe dat procedures binnen het jaar worden afgerond. In een aantal zaken is echter een behandeling binnen het jaar niet mogelijk om diverse redenen: langere conclusietermijnen overeengekomen door partijen, complexiteit van de zaak door haar aard of door het aantal partijen, de tijdsduur nodig voor expertisemaatregelen, verzoeken door de procespartijen om uitstel of bijkomende conclusietermijnen, noodzaak tot heropening van debatten voor aanvullende in staatstelling.

De inleidingszittingen worden aangewend als filter en als middel om zaken snel en praktisch af te handelen.

Er werden maatregelen uitgewerkt waardoor het verschijnen ter zitting van partijen en/of advocaten kan worden vermeden, bij voorbeeld voor uitstellen, akkoorden, procedureregelingen.

2.7. Transparantie en actieve communicatie

De werkwijze ingevolge Corona werd gecommuniceerd naar de balie en beschikbaar gesteld op de website.

3. Een apart item: de dienst opvolging deskundigenonderzoek afdeling Antwerpen:

3.1. Algemeen:

Deze dienst centraliseert de gegevens van nieuwe deskundigen en meldingen van bepaalde deskundigen, bijv. over tijdelijk tijdsgebrek, en verspreidt deze onder de magistraten en griffiers.

Een interne lijst van deskundigen wordt bijgehouden en geactualiseerd.

Op regelmatige basis worden lijsten getrokken van de dossiers waarin het verslag niet tijdig werd neergelegd en aan de hand daarvan worden rappels verstuurd aan de deskundigen en deze worden desgevallend in raadkamer opgeroepen.

Over het algemeen worden op de dienst deskundigen alle taken goed en tijdig opgevolgd.

3.2. Problemen:

Het ter kennis brengen van de vonnissen lukt soms niet binnen de 5 dagen omdat de DOD afhankelijk is van de andere griffies die de dossiers na zitting (en na verwerking) doorgeven, waar zij uiteraard ook de nodige tijd voor nodig hebben.

De andere taken kunnen meestal tijdig opgevolgd worden.

3.3. Aanpassingen:

3.3.1. *Digitale vooruitgang:*

Eindverslagen van de deskundigen worden –zoals voorheen- per post neergelegd én doorgemailed naar een aparte mailbox, bestemd voor de eindverslagen (eindverslag.deskundigen.rea.antwerpen@just.fgov.be).

Sinds november 2020 worden de eindverslagen die via deze mailbox binnenkomen, nu ook geüpload door de DOD in e-deposit, zodat ze digitaal beschikbaar zijn.

Het standaardmodel voor het aanstellingsvonnis werd dan ook in die zin aangepast: er wordt uitdrukkelijk gevraagd dat het verslag ook per mail wordt neergelegd.

Begrotingen en ereloonstaat worden sinds november 2020 ook ingescand en aan de digitale inventaris van BGC/e-deposit toegevoegd.

Ook indien een ‘PV van terhandstelling stukken aan deskundige’ en ‘teruggave stukken door deskundige’ wordt opgesteld, wordt dit ingescand en digitaal toegevoegd in BGC/e-deposit.

De aanpassing zorgde echter ook voor extra werkdruk, aangezien in de artikelen in het Gerechtelijk Wetboek met betrekking tot het deskundig onderzoek de digitale manier van kennisgevingen en/of oproepingen niet werd opgenomen. Dus vaak dienen de twee werkwijzen behouden te blijven.

Alzo dient de deskundige nog steeds een origineel eindverslag neer te leggen én daarenboven een digitale versie door te sturen en is nog steeds een originele ereloonstaat nodig voor er begroot kan worden (digitale handtekening is nog niet opgenomen).

Kennisgevingen van de aanstellingsvonnissen, bijkomende consignatie, vrijgave of termijnverlengingen dienen ook steeds per post te gebeuren omdat de digitale manier niet werd opgenomen. Doch worden deze door de dienst in digitale versie omgezet en bewaard in e-deposit.

3.3.2. *Invoering van het taxatiebureau en vereffeningbureau:*

Dit is gestart vanaf 1 september 2019, maar heeft zich vooral laten voelen in de loop van het jaar 2020. De pro deo aangestelde deskundigen worden vergoed via het vereffeningbureau en niet meer door de dienst gerechtskosten. Het taxatiebureau en vereffeningbureau werken

volledig digitaal. Aldus worden alle aanstellingsvonnissen met verlening van rechtsbijstand voor het deskundigenonderzoek, samen met de beschikking van het bureau voor rechtsbijstand, in een digitale versie bewaard, evenals begrotingen en beschikking tot vrijgave. Deze zijn ook nodig voor het taxatiebureau.

Wel wordt vastgesteld dat de betalingen door het vereffeningsbureau regelmatig enkele weken/maanden op zich laten wachten, wat de verstandhouding met de deskundigen niet ten goede komt.

Een uitbreiding van deze dienst naar de andere afdelingen is voorlopig wegens praktische problemen en personeelstekort niet haalbaar.

[Bijlage 1](#)

WEBEX OP ZITTING BESLAG

Algemene toelichting

Sedert oktober 2020 bieden de beslagrechters die op maandag en dinsdag zetelen in de pleitkamers de mogelijkheid aan de raadslieden om de openbare zitting bij te wonen via videoconferentie.

Bijgevolg wordt een dossier op de openbare zittingen van deze beslagrechters via videoconferentie behandeld, of gemengd (ook hybride genoemd, dit is deels via fysieke zitting en deels via videoconferentie), dan wel geheel fysiek.

De keuze is aan de raadslieden. De raadslieden bepalen of zij inloggen via de videolink, dan wel of zij zich naar de zittingszaal begeven. Vele raadslieden gaan in op de mogelijkheid van videoconferentie en appreciëren de tijdsinst. Voor de partijen leidt dit tot een kostenbesparing.

Ook partijen kunnen inloggen via de videoconferentie, aangezien hun raadsman de link kan doorsturen. Op deze mogelijkheid wordt ook uitdrukkelijk gewezen in de uitnodigingsmail. Deze mogelijkheid wordt al bij al weinig benut door de partijen zelf.

Indien de beslagrechter meent dat een bepaalde zaak niet in aanmerking komt voor videoconferentie (bv. uitvoerige pleidooien), dan verzendt de griffier in die betrokken zaak geen uitnodigingsmail naar de raadslieden. In deze zaak resteert dan enkel de mogelijkheid om zich naar de zittingszaal te begeven.

Technisch

Om dit technisch in goede banen te leiden, maken we gebruik van één extra webcam en een Jabra-luidspreker (te reserveren bij Mark Jespers) en één extra tv-scherm/monitor, dit alles aangesloten op de laptops van de griffier en de rechter die in de zittingszaal aanwezig zijn.

Sedert februari 2021 neemt onze rechtbank deel aan een proefproject onder leiding van Mark Godon (College van de Hoven en de Rechtbank) en via dit kanaal krijgen we geavanceerdere apparatuur ter beschikking, zodat wij deze kunnen testen in een reële context. De reikwijdte van deze camera is performanter.

Praktisch

STAP 1. EENMALIGE OPMAAK VAN EEN UITNODIGINGSMAIL DOOR RECHTER EN GRIFFIER DIE NADIEN ALS TEMPLATE KAN FUNGEREN

Enkele dagen voor de zitting wordt een omstandig e-mailbericht (vaste template) overgemaakt en verzonden aan de advocaten vanuit het e-mailadres van de griffier.

Dit e-mailbericht wordt eenmalig opgesteld door de rechter en griffier, geschoeid op de noden van de betrokken pleitkamer, en wordt nadien wekelijks gebruikt (zie stap 2).

Het gehele procedé van inloggen wordt toegelicht in deze e-mail. De noodzaak om stukken vooraf per fysieke drager neer te leggen wordt benadrukt in deze e-mail, alsook de vraag om niet te antwoorden op deze e-mail.

STAP 2. GRIFFIER VERZENDT UITNODIGINGSMAIL +- 1 WEEK VOOR DE ZITTING (MET LINK)

De griffier nodigt via Webex – “vergadering plannen” alle advocaten uit.

In deze e-mail wordt de uitnodigingsmail ingevoegd, zodat deze samen met de webex-link verzonden wordt.

De zittingsrol kan als pdf bijgevoegd worden.

STAP 3. GRIFFIER VERZENDT HERINNERINGSMAIL +- KWARTIER VÓÓR DE ZITTING

Een kwartier voor de aanvang van de zitting start de griffier de vergadering via webex. De rechter en de advocaten kunnen als deelnemers inloggen.

Onmiddellijk na het openen van de vergadering, zendt de griffier ook een herinneringsmail naar de deelnemers, vanuit Webex. De deelnemers krijgen zo opnieuw de link in hun mailbox zonder dat ze moeten gaan zoeken in hun inbox, en op deze manier worden zij ook herinnerd aan de zitting.

STAP 4. MOGELIJKHEID OM DEELNEMERS IN EEN DEELSESSIE TE ZETTEN (DOOR DE GRIFFIER) M.O.O. VERTROUWELIJK OVERLEG

Indien advocaten met hun cliënt of onderling nog wensen te overleggen, of indien de zaak in raadkamer dient behandeld te worden kan er een deelsessie worden opgestart.

STAP 5. UITNODIGINGSMAIL VOEGEN AAN RECHTSPLEGINGSDOSSIER

De mail met uitnodiging wordt geprint en in het dossier gestoken.

STAP 6. OMSCHRIJVING VAN DE PARTIJEN IN AANHEF VAN PROCES-VERBAAL VAN DE TERECHTZITTING EN HET VONNIS / BESCHIKKING

De omschrijving van de partijen op het proces-verbaal van de terechtzitting en het vonnis / de beschikking wordt gewijzigd als volgt:

*Partij ****

*Vertegenwoordigd, via videoconferentie, door meester ****

STAP 7. AANPASSINGEN IN HET PROCES-VERBAAL VAN DE TERECHTZITTING

Tevens noteren we het akkoord van de raadslieden op het proces-verbaal van de terechtzitting.

[Bijlage 2](#)

Beslag Rechtbank eerste aanleg Antwerpen

Inleiding

Ingevolge de wijzigingen aan het zaakverdelingsreglement bij KB van 6 juni 2019 (BS, 17 juni 2019) worden sedert september 2019 alle beslagzaken, uitgezonderd de hypothecaire verzoeningen, enkel nog behandeld in de afdeling Antwerpen.

De centralisatie werd voorafgaandelijk besproken met de balie. Ook de gerechtsdeurwaarders werden geïnformeerd. Deze centralisatie is dan ook probleemloos verlopen.

Hierna volgt een korte uiteenzetting over de werkwijze binnen de sectie beslag.

Inleidingszitting

Samen met de griffie werd een algemene werkwijze opgesteld die werd meegedeeld aan de balie, gepubliceerd werd op de website van de hoven en rechtbanken en verspreid werd via de twitteraccount van de rechtbank van eerste aanleg Antwerpen.

Met deze werkwijze wordt getracht om de inleidingen zo snel en efficiënt als mogelijk te laten verlopen en partijen ook toe te laten om dringende zaken en zaken die slechts korte debatten vereisen op de inleidingszitting te behandelen.

De zitting verloopt in drie fases :

1/ de rolregeling : in eerste instantie worden de verzoeken tot uitstel, kalenderregelingen of rolverzendingen behandeld; het wordt aangemoedigd om dergelijke zaken zo veel als mogelijk schriftelijk te regelen. Dit kan onder meer via het functionele e-mailadres van beslag en via e-deposit.

Schriftelijke verzoeken moeten op de dag van de zitting wel ten laatste om 9.00 u. aan de griffie worden bezorgd; een zaak kan in principe slechts maximaal tweemaal kort worden uitgesteld;

2/ de behandeling (bij verstek en op tegenspraak) van de zaken die weerhouden werden;

3/ vanaf 10.30 u. worden de zaken, die vastgesteld zijn conform art. 747 van het gerechtelijk wetboek of die op korte termijn werden uitgesteld, behandeld.

De fixatietermijnen worden gepubliceerd op de website van de hoven en rechtbank zodat partijen hun conclusiekalender in functie van de eerste volgende rechtsdag kunnen bepalen. Partijen worden actief aangemoedigd het aantal conclusietermijnen te beperken. Er wordt expliciet gevraagd of partijen afstand doen van de termijn voorzien in artikel 748 van het gerechtelijk wetboek. De beslagrechters trachten op die manier de doorlooptijden zo kort als mogelijk te houden.

De beschikkingen conform 747 van het gerechtelijk wetboek worden in geval van akkoord van alle partijen op de dag van de inleiding uitgesproken. Indien partijen geen akkoord konden bereiken, volgt de beschikking één week na de inleiding.

Reeds bij de inleiding van een zaak over buitengewone kosten voor onderhoudsgerechtigde kinderen van partijen, worden partijen erop gewezen dat een tegensprekelijk exceldocument moet worden opgesteld. Dit wordt ook vermeld in de beschikkingen 747. De beslagrechters hebben vastgesteld dat de behandeling van dergelijke dossiers zeer tijdrovend kan zijn, te meer omdat partijen niet altijd per ingevorderde kost duidelijk aangeven waarom deze verschuldigd dan wel betwist is op grond van de titel waarmee de schuldeiser-onderhoudsgerechtigde de tenuitvoerlegging heeft opgestart lastens de debiteur-onderhoudsplichtige. Dergelijk exceldocument moet de beslagrechter in staat stellen om per kost na te kunnen gaan wat de verantwoording of betwisting is met verwijzing naar het specifieke stavingstuk, zodat wordt getracht deze betwistingen overzichtelijker en efficiënter te behandelen.

Verzoekschriften

a.

De beslagrechters zijn elke dag, uitgezonderd woensdag, op de rechtbank aanwezig. Advocaten hebben dan indien gewenst de mogelijkheid het verzoek in het kabinet van de beslagrechter toe te lichten.

In principe wordt de beschikking uitgesproken op de dag dat het verzoekschrift wordt neergelegd.

Tijdens de weekends is er steeds een beslagrechter van dienst. Dringende verzoeken kunnen dan thuis bij de beslagrechter worden aangeboden.

b.

De verschillende maatregelen die door de regering en door de wetgever in april en mei 2020 tijdens de coronacrisis werden genomen, hebben voornamelijk in de maand mei 2020 geleid tot een vermindering van het aantal verzoekschriften. In dezelfde periode steeg dan weer het aantal afwijzingen. Vermoedelijk omdat niet iedereen op de hoogte was van beperkingen om beslag te

leggen. In de periode net na het beëindigen van de maatregelen zagen we dan weer een toename van het aantal verzoekschriften.

De wet 20 december 2020 (BS, 24 december 2020) heeft geen invloed gehad op het aantal neergelegde verzoekschriften in de maand december.

Pleitzittingen

Tijdens de eerste lockdown werd het uitstellen van vastgestelde zaken zo veel als mogelijk beperkt door schriftelijke inberaadname. Inspanningen werden geleverd om voorafgaand ontbrekende stukken op te vragen en werden vragen tot verduidelijking gesteld. Ook werd de mogelijkheid van videoconferentie aangeboden. Sporadisch werd door partijen om uitstel gevraagd. Alleszins heeft de eerste lockdown niet geleid tot het uitlopen van de vaststellingstermijnen in beslagzaken.

De behandeling van de hypothecaire verzoeningen werd een aantal weken opgeschort aangezien partijen in dit soort zaken meestal in persoon verschijnen. De uitgestelde zaken werden behandeld in de maanden mei en juni.

Sedert oktober 2020 bestaat er op de pleitkamers de mogelijkheid om de zittingen via videoconferentie bij te wonen. Zie bijlage 1

Algemeen

De beslagrechters zijn eind 2020 samen met de familierechters ingestapt in een proefproject “elektronisch dossier”. Alle inkomende stukken die aan het rechtsplegingsdossier worden toegevoegd, worden ingescand en zijn vervolgens digitaal te raadplegen in BGC.

Indien het verzoekschrift via E-deposit/Diplad wordt neergelegd, wordt deze eenzijdige procedure door de beslagrechters volledig “digitaal” behandeld.

Bijlage 3

Burgerlijke inleidingskamer REA Antwerpen afdeling Mechelen (MB2)

Inleidingen eerste aanleg :

Inleidingen in eerste aanleg staan gefixeerd om 9 u.

Behandeling ten gronde van verzoeken tot aanstelling van deskundige, verzoeken artikel 19, lid 3 Ger. W., zaken die in aanmerking komen voor toepassing van art 735 Ger. W. (korte debatten). Zaken waarin de verwerende partij verstek laat, worden behandeld vanaf 9u30.

Inleidingen beroepen vredegerecht/politierechtbank :

Inleidingen van beroepszaken staan gefixeerd om 10 u.

De behandeling ten gronde van deze beroepszaken op de inleidingszitting is mogelijk indien het dringende zaken betreft (vb uithuiszettingen of huurgeschillen in beroep tegen een verstekvonnis)

Regeling uitstellen-rolverzending-artikel 747 §1 Ger. W. /aanwezigheid op de zitting :

Indien alle raadsliden een gezamenlijk verzoek tot uitstel/rolverzending/conclusiekalender (toepassing artikel 747 §1 Ger. W.) hebben ingediend, is geen persoonlijke verschijning ter zitting nodig.

Deze gezamenlijke verzoeken dienen vooraf schriftelijk te worden gemeld aan de griffie (per schrijven/fax). Uit deze brieven/fax moet steeds blijken dat alle raadsliden akkoord zijn met het verzoek. In deze schriftelijke verzoeken kan ook een voorstel van conclusiekalender worden vermeld.

Indien men niet aanwezig is op de inleidingszitting, impliceert dit dat men zich akkoord heeft verklaard met de door de voorzitter verleende termijn voor uitstel of fixatiedatum.

Raadsliden worden via kennisgeving artikel 754 Ger. W. in kennis gesteld van nieuwe zittingsdatum.

Wanneer door de eisende partij om uitstel wordt verzocht bij verstek van de verweerder wordt eveneens een kennisgeving conform artikel 754 Ger. W. verstuurd.

Formulieren conform artikel 803 van het gerechtelijk wetboek zijn ter zitting beschikbaar.

De uitstellen worden verleend onder voorbehoud van korte debatten; indien na meerdere uitstellen blijkt dat de zaak niet voor toepassing van artikel 735 Ger. W. in aanmerking komt, wordt de zaak naar een pleitkamer verwezen.

De beschikkingen op grond van artikel 747 §1 Ger. W. worden uitgesproken op 1 week.

Bouw- en aannemingszaken :

Bouw- en aannemingszaken worden op de afdeling Mechelen ingeleid op de algemene inleidingskamer MB2 (niet op de bouwkamer= MB6-kamer).

Indien er nog geen geschil voor de rechtbank aanhangig is gemaakt, kan in sommige gevallen van eerder technische aard een beroep worden gedaan op de Verzoeningscommissie Bouw.

Een procedure met deskundigenonderzoek kan de kostprijs en duurtijd van de procedure aanzienlijk kan verhogen; in sommige zaken kunnen alternatieven overwogen worden om tot een vluiggere, en financieel betaalbare procesgang te komen. Om die reden wordt door de rechtbank ingezet op volgende afhandelingswijzen, als alternatief voor een gewoon deskundig onderzoek met een uitgebreide opdracht :

- een plaatsbezoek, of het ter plekke gaan door de rechter en de griffier samen met een technisch deskundige (zie artikel 1007 Ger. W.). In aanwezigheid van de partijen en hun raadsliden inspecteren zij de gebreken, gaan na of een akkoord of afspraken mogelijk zijn, dan wel hoe de zaak zo proceseconomisch mogelijk kan worden verder gezet;
- een beperkt deskundig onderzoek (zogenaamde mini-expertise; zie artikel 986 Ger. W.), waarbij de kostprijs en duurtijd van het onderzoek door de gerechtsdeskundige – in meer eenvoudige zaken – uitdrukkelijk wordt beperkt en de zaak na een bezoek en een beperkt rapport van de technisch deskundige (geen voorverslag) terug op de zitting wordt gebracht binnen een vaste termijn. Op deze zitting kunnen de partijen opmerkingen geven op het deskundig verslag en hun vragen voorleggen aan de gerechtsdeskundige. Doorgaans wordt 600,00 à 800,00 euro gevraagd als provisie voor de tussenkomst van de gerechtsdeskundige (de uiteindelijke ereloonstaat kan uiteraard hoger liggen, afhankelijk van de door de gerechtsdeskundige verrichte prestaties); indien tijdens de mini-expertise zou blijken dat de zaak te complex is om dit op deze manier af te handelen, kan nog altijd worden overgeschakeld (na tussenkomst van de rechtbank) naar een gewoon deskundig onderzoek;
- een gewoon deskundig onderzoek met een zeer beperkte opdracht;

- een akkoord tussen de partijen voor de minnelijke (in akkoord) aanstelling van een gerechtsdeskundige zonder meer.

Oproeping in minnelijke schikking/verzoening (artikel 731 Ger. W.):

Alvorens een klassieke gerechtelijke procedure te beginnen, kan gratis een beroep op de rechtbank worden gedaan om tot een minnelijke schikking te komen.

De rechter leidt de besprekingen in raadkamer, en poogt de partijen te verzoenen; hij zal geen oplossing afdwingen en neemt zelf geen beslissing.

Wordt een verzoening bereikt, dan wordt dit neergeschreven in een proces-verbaal van verzoening dat door alle partijen, de rechter en de griffier wordt ondertekend. Dit proces-verbaal heeft dezelfde waarde als een vonnis. De tegenpartij kan hiertegen geen verzet of hoger beroep aantekenen.

Indien er geen verzoening lukt, kan men nog steeds een procedure starten.

Indien de partijen aanwezig zijn maar geen verzoening bereiken, kan men ervoor opteren om onmiddellijk op de verzoeningszitting vrijwillig te verschijnen (waardoor enkel rolrechten moeten worden betaald). Hiertoe dient gezamenlijk een verzoekschrift ingevuld te worden.

Aandachtspunten :

- zaken die verkeerdelijk op de burgerlijke rechtbank i.p.v. op de familierechtbank worden gedagvaard : indien een akkoord bestaat tussen partijen over de verzending naar de familierechtbank wordt dit geakteerd op het proces-verbaal dan de zitting (en dient geen toepassing te worden gemaakt van de procedure op grond van artikel 88 §2 Ger. W.). Indien tussen partijen betwisting bestaat over welke sectie van de rechtbank bevoegd is (burgerlijk of familierechtbank), of in geval van verstek, dan dient wel toepassing te worden gemaakt van de procedure op grond van artikel 88 §2 Ger. W.;
- zaken i.v.m. betwisting over ereloon- en kostenstaat van advocaten : er wordt geen advies meer gevraagd van de Taxatiecommissie, wel wordt desgevallend de aanstelling van een advocaat als gerechtsdeskundige bevolen (in het kader van een gewoon deskundig onderzoek); de aan te stellen advocaten bevinden zich op een lijst die door de Stafhouder werd opgemaakt;
- doorhaling van zaken : enkel in hoger beroep wordt hiervan een vonnis opgesteld: in zaken in eerste aanleg wordt dit geakteerd op het proces-verbaal van de zitting;

Bijlage 4

Geachte advocaten en deskundigen,

Voor wat betreft de hoorzittingen die zijn vastgesteld in toepassing van artikel 986 van het Gerechtelijk Wetboek:

In het kader van de preventiemaatregelen tegen de verspreiding van het Covid-19 virus kan u ervoor opteren dat de behandeling, eventuele technische opmerkingen en repliek van de deskundige schriftelijk gebeuren, zodat u niet hoeft te verschijnen.

Verschillende opties zijn mogelijk:

a) De deskundige heeft een kort verslag neergelegd, er zijn geen technische opmerkingen:

→ U kan dit schriftelijk bevestigen.

→ U gelieve tevens uw akkoord te bevestigen met de verzending van de zaak naar de rol, waarna opnieuw om vaststelling kan worden verzocht.

b) De deskundige heeft een kort verslag neergelegd, er zijn technische opmerkingen:

→ Technische opmerkingen worden schriftelijk aan de deskundige bezorgd, met een kopij aan de rechtbank, de betrokken raadslieden en/of partijen.

→ De deskundige tracht tegen de hoorzitting de opmerkingen schriftelijk te beantwoorden en bezorgt deze technische repliek aan de rechtbank, de betrokken raadslieden en/of partijen samen met een eventuele aangepaste staat. Indien nodig kan schriftelijk om een uitstel worden verzocht.

→ Indien geen verder uitstel vereist is, dient u uw akkoord te bevestigen met de verzending van de zaak naar de rol, waarna opnieuw om vaststelling kan worden verzocht.

c) De deskundige heeft geen kort verslag neergelegd:

→ De zaak wordt uitgesteld.

d) De staat van de deskundige:

→ Indien de staat van de deskundige wordt betwist, dient hiervan schriftelijk melding te worden gemaakt met opgave van de redenen van betwisting, waarop de deskundige schriftelijk dient te antwoorden.

Er wordt op gewezen dat de technische opmerkingen en repliek beperkt dienen te zijn, het blijft een beperkt deskundigenonderzoek. Indien mocht blijken dat de gevoerde technische betwisting de perken van het beperkt deskundigenonderzoek zou overschrijden, wordt aan de deskundige verzocht de rechtbank hiervan in kennis te stellen.